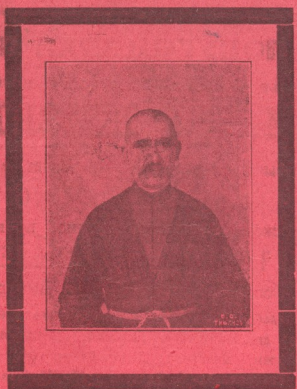

ქართული ცხრილები

გათუჯვრთ სალიტერატუროთ აქრინალი

ქმირა, 19 ივლისი მიიღება ხელმოწერა 1915 წ., თებერტი და ცხრილები - ზე № 29 - 1915

უსვი ქვედმოქმედი
† სოლომონ ქრისტეფორესძე კიბრიზოვი
(იხილე ამავე ნომერში)

საუცხოო საზავსულო რორტონდია, სენიო და მშეკენიერი, ელექტრონიო განათებულო, ბადიო.

პარასკევს,
17 ივლისს	სინემატოგრაფი და საზნდარი
შაბაოს,
18 ივლისს	ორკესტრი
კვირას,
19 ივლისს:	მანდოლინისტების გუნდი
ორშაბაოს:
20 ივლ.	სინემატოგრაფი; საზანდარი
ხამშაბაოს
21 ივლ.	ორკესტრი
ოთხშაბაოს
22 ივლ	ქართული წარმოდგენა
ხუთშაბაოს
23 ივლ.	სიმეზიანი ორკ. და მანდოლ. გუნდი
პარასკევს
24 ივლ.	წარმოდგენა
შაბაოს,
25 ივლ.	ორკესტრი
კვირას
26 ივლ.	მანდოლინისტების გუნდი

დასაწყისი საღამოს 8¹/₂ საათზე.

შესავალი ფასი: მამაკენი იხდან, — 30 კ.ქალები და სტუდენტები — 15 კ.

ОТКРЫТА ПОЛУГОДОВАЯ ПОДПИСКА

на еженедельный богато-иллюстрированный журнал

под
редакцией

„РАМПА И ЖИЗНЬ“ Л. Г. Мунштейна
(Lolo)

Театр. — Музыка. — Литература. — Живопись. — Скульптура.

Съ 1-го іюля по 1-ое января 1916 г — 3 р. 50 к.

Съ роскошно-иллюстрированной преміей

ГАЛЛЕРЕЯ СЦЕНИЧЕСКИХ ДѢЯТЕЛЕЙ (томъ I) 5 руб.

Адресъ конторы: Москва, Богословскій пер., (ул. Б Дмитровка), д. 1. Тел. 2-58-25

Можно подписываться по телефону 2-58-25. Контора открыта ежедневно, кромѣ праздничныхъ дней и субботы отъ 12—3 часовъ дня. ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ также въ Москвѣ у Н. И. Печниковой (Петровскія Линіи), въ книжн. магазинѣ: „Новое Время“ (въ Петроградѣ, Москвѣ и провинц. городахъ), въ музыкальн. магазинахъ В. Бессель и К^о. (Москва, Петровка, 12), М. О. Вольф. (Москва—Петроградъ). Л. Издиковскій (Кіевъ) и во всѣхъ книжныхъ магазинахъ г. Москвы и провинци.

Цѣна объявленій впереди текста—75 коп., за строку петита, позади текста—50 к.

(4 - 2)

№ 29

ფელიწადი
მეცხე

წლიურად 5 მ., ნახ. წ. 3 მ., 1 თვ. 40 კაპ ცალკე ნომერი 10 კ. ხელის მოწერა მიიღება „სორაპანის“ სტამბაში. მისამართი: **თიფლისი** რედ. „Театри да Цховерба“ I. Имедავილი

ხელ-მოწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—ხელთნაწერები საჭიროებისამებრ შესწორდება.—რედაქტორთან პირისპირ მოლაპარაკება შეიძლება „სორაპანის“ სტამბის კანტორაში—დღით 9—2 ს., საღამოთი 5—7 ს., ტელეფონი № 15-41

№ 29 კ ვ ი რ ა ბ, 19 ი ვ ლ ი ს ი 1915 წ.

19 ი ვ ლ ი ს ი

სისხლის ფელიწადი ერთი წელიწადია, რაც კენი დღესასწაულობს: ძმა ძმასა ჰ უსრავს; დედამიწა სისხლით გაივლინთა, მრავლის უმრავლეს ქერივ-ოზოლთა ცრემოვების ზღვატბანი დაუბდა...

მთელს ევროპას ცეცხლი შოედო, ალი ზეცასა სწვდება...

მოდუნდა ქვეყნის მაჯის ცემა, შეჩერდა მეურნეობა მრეწველობა; თუ კეთდება რამე—მხოლოდ სამხედრო საჭიროებისათვის, აღამიანები მხეცებად გარდაიქმნენ, ურთიერთს სამარეს უთხრიან და ვედარკი ჰგრძნობენ, რომ თვითონა უ იმავე სამარეში ცვივიან...

წმინდა ხელოვნება, მწერლობა, მხატვრობა შებოძიკდ : აღარავის სცალიან კაცთა მშობა-ერთობაზე საქადაგებლად, მალალ იღვალთა გავრცელებაზე: „სი'ხლი, სისხლიო!“—მოისმის ყოველ მხრიდნ...

ვილას ჰზრავს კიროსის, ალექსანდრე მაკედონელის, ჰანიბალისა და სხვა მათ მსგავსთა ლაშქრობ ნი...

ვილას ახსოვს რომი და საბერძნეთი, ათინა და სპარტა, მართლმადიდებლობისა და წარმართობის ხანგრძლივი ომ-ბრძოლანი, ჯვაროსანთა მხედრობანი, გუგენოტთა უღეტა—ბართლომეს ლამე...

კაცობრიობას ეგონა წინ მივდივარო, მთელი საუკუნოები მუშაოდენ ფილოსოფოსნი, მეცნიერნი, უდიდესნი მოძღვარ-აღმზრდელნი და... ის კი არა, თითქმის ყოველივე ეს ფუჭი ყოფილა...

ქველმა ევროპამ მხოლოდ ერთი ნათელ-ჰყო: რომ ჯერ კიდევ კაცი კაცისთვის მგელია, მშობა-ერთობა—შორეული ოცნება და დღევანდლამდე არსებული საკაცთმოყვარეო მოძღვრებათა საშუალებანი—ყოველად ყალბი, უკუღმარაო, ფარსევლური...

სოციალიზმი, ინტერნაციონალიზმი, ქრისტეს მოძღვრება და სხვა ამისთანები თურმე აღამიანთა თვალის ასახვევად ყოფილა მოგონილი...

ტირილი, გოდება და იღუმალი ბოლმა!..
აი, რა გაბატონდა ვასულ წელს...

თანამედროვე სურათები

— რა ვქნა, ბატონო, ი ფული რო ისევ უკან დამიბრუნეს ჩემ ვანოს რომ გაუფხავენე და ი ღვინო-მკვდარი-კი სულ იმას იხვეწებოდა, მინამ „გაენა“ წავალთ, ფული მალე მომაწოდეთო. ნეტა რა უნდა იყოს ამის მიზეზი?— შეკითხეობოდა ერთი იმ აუარებელ გულ-დამწვარ მშობელთაგანი, რომელთა შვილები ომის ცეცხლში ტრიალებენ და სიცოცხლეს სწირავენ.

ის იმ დროს ფქვილსა სცრიდა სათონეში. თავშლის ყურები თავზე აეკრა და მის საშინლად გამზღარ სახეს, შევარდნილ ლოყებს მხოლოდ ახლა დაგუკვირდი. რა საშინლად გამოცვლილიყო საბრალო ქალი! შემოღვამიდან არ მენახა, სწორედ იმ დროიდან შეილი რომ ომში გაუფხავნეს.

ვარტლზე წელში წახრილი, არაქთვამოლეული აქანებდა აქეთ-იქით სამტკიცს და მთელი მისი არსება მწუხარების ქანდაკებად ქტეულიყო.

— ვარ თუ უბედურობა არის რამე ჩემთვისა?— განაგრძობდა ისევ კითხვას.

მე არ ვიცოდი, რა მეპასუხნა. რასაკვირველია, შესაძლო იყო, რომ მოკლული ყოფილიყო მისი შვილი და იმის გამო ფული დაებრუნებინათ. მეც გული მომეწურა ამის გაჩვენებაზე.

— არა, მართა, ეგრე რად ფიქრობ, — მაინც ვცადე ნუგეში, — პირ-იქით, უბედურობის უფრო მალე შეიტყობდი. ადრესი აგერეოდა და ის იქნება მიზეზი. მაგაზე ნუ იწუხებ, მე გავიგებ ნამდვილსა. გული უნდა გაიმგრო, ეგრე წუხილი როგორ იქნება! —

ამის თქმა იყო და... სიმწრის ფიალა აეცლო მართა, მოსკდა ნაკადი დაგუბებული ნაღვლისა:

— ოჰ, შენი ნუგეშის კირიმე, ბატონო! მიშველე, რამე თუ შეიძლება, გამიგე რამე ი ღვინო-მკვდრისა, ცოცხალი მყავს თუ აღარა! ეჰ, ბატონო, შენ ხარ მოწამე ჩემი ქვრივ ოხრობისა? შენ ხელში დაგზარდე ჩემი ბაღლები. ინდენი სიცოცხლე შენც მოგეცეს და ი ჩემ საწყალ ობოლსაცა, რამდენჯერ იმას ლობის ჭირში დასძინებოდეს უპატრონოდ, მშვიერ-მწყურვალსა და გოგო-ბი.

არა და არა! ისტორია თვისს მსჯავრს გამოაცხადებს და ეს მსჯავრი მტარვალთ აღარ მიჰკერძაფს...

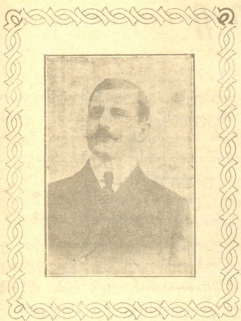
1

შავ-ბნელ ღრუბლებში ფიქრ-დაბურული თვალს ვადევნებდი საავდრო ელვას, და ყურს უგდებდი გულ-დახურული ცის უხმაურო ჩოჩქალს და ღელვას.

2

დაიგრილა! ქვეა-ქუხილში ისმოდა მებთა ნამსხვრევის სროლა! მეც გარდავმევი ქვეყნის დუღილში და მთელი რისხვით აესტეხე ბრძოლა!

ქართუელი მაჭმადიანი რეჟებ ბეგ ნიჟარაძე

ლაქ ბათუმის თვითმართველობის ხმოსნად არჩეული, უმაღლეს სწავლა დამთავრებული.

ქებს ებოვნოთ და მოეყვანოთ! რა ტანჯვა, ვაგბით მე ის გამიზნდია, დამივაცაყებია, ახლა იმისგან ველოდი პატრონობას და დახეღმერთობა რა მიყო!..

საბრალო დედამ დასდო გაცრილ ფეკილ-ზე საცერი, აიწია კაბის კალთა და ცრემლგუბი შეიმშრალა.

— სიკვდილი ღვთის საქმეა,—განაგრძობდა ქვითინით მართა,—მაგრამ მე ის მატარებს, ვაი თუ როგორ უპატრონოთა ჰხდებოდა ახლა იმას სული იქ და მე თვალ-დამდგარი აქ ამ მშვენიერ გაზაფხულს შევეცქერა!..

და თითქო თავისთვის სინათლე შურსო, თვალგზე ხელები მიიფარა რამდენსამე წუთის ასე იყო.

ბოლოს გაჩერდა მართა, თითქო გული მოიოხაო და რაღაცა იმედით გაბრწყინებული სახით სასოებით შემომეკითხა:

— მაშ გამიგებ შენი მუხლის ქირიმე ი ბიქის ამბავსა?

მე მხოლოდ თავი დაუქნიე, რადგან ვიგრძენ, რომ ყელში რაღაც მომებჯინა და საჩქაროდ გარედ გამოვედი.

მისის დღე იდგა. მზე ვარვარებდა. ფირაუზი ცა, ზურმუხტი მდგლო, აფოთქილი მთები და მათ მკერდზე მიკრული, მთლად ხეებში ჩაფლული სოფელი, თვისი მოჩუხჩუხე

წყაროვბით—საოცნებო სურათად თვალ-წინ გადამეშალა.

გავედი აივანზე, გადავხედე აზვირთებულ მტკერის ნაპირზე გადაქიშულ მინდვრებს: ზოგან კვი უბიათ, ნავიანებად სთესენ სიმინდსა, აქა-იქ მხოლოდ კანტი-კუნტად სთახნაან. საპარისებური სიჩუმეა ყველგან გაფეფებული; არ ისმის მინდვრებდან ოროველას ხმა, მთოხნელთა გუგუნნი. მკვდარია სოფელი, მკვდარი, ტანჯვა განუზიარებელი, გულ-ჩათხრობილი...

უცებ გაჩნდა ჩემს თვალ-წინ ქალაქის ერთ-ერთი გაჩაღებული დარბაზი, შედედებული ხალხით და მათგანვე ამონასუნთქ დამძიმებულ ჰაერით. მაგიდების გარშემო სხედან სქესისა და ხნოვანების განურჩევლად აღამიანები და სახე-აღეწილნი, წარბ-შეჭმუხვნილინი, გუფაციცებით ჩაჰკირკიტებენ წინგაშლილ ქალაღლებს. ისმ ხმა-მაღალი ერთი კუთხიდან მეორეში განმეორებული გაძახილი: „ღვა, სემ, სოროკა... და მათ წინ გაფენილი ქალღლი თან და თან ლობიოს შარცვლებით ჭრელდება.

გულის ფანცქალით ელის თითოეული მათგანი მოწყალე ზედის გაღიმებას და ამავე დროს ამავე გულის ფანცქალით შურის და შიშისაგან, ხან და ხან მეორის ქალღლს აღმაკერად გაჰყურებს, რამდენად იმაზე მეტად აქვს ლობიო ჩაშკრიცებული.

უცებ, ერთი მათგანი, მოულოდნელობით თითონვე შეშინებული, შემზარავი ხმით იძახის—, „დავოლნო!“..

და ასტყდება ერთი ალიაქოთი, ქალღლების შეცვლა, ადგილების გამოცვლა, უჰაერობით სულის-ხუთვით ოფლის წმენდა და ბოლოს ისევ ის გაძახილი, ისევ ის ლოღინი, ისევ აღელვება, შურის თვლით აქეთ-იქით ცქერა... და ასე თითქმის გათენებაღინ...

მ ე უ ლ ი ლ ი

(ეტიუდი)

დღენად ექ. ჰასან ლორთქიფანიძეს

მისი წყნარი ღამე იყო. ნივი დსისინებდა სასიამოვნოდ და ახლად შეუვითლო, სავანაფუხლოდ ზორთულ, ბუნებით შეგიკულაქარის მთებს გარს ევლებოდა... შრიალებდნ ფოთლები, ფსალმუნობდნ ღამას გუშაგნი. ჰაწია ციციანთელა სანუგეშოდ ბეუტავდა ბუჩქის ძირას, სიბნელეში... მინარე კოროხი აღქაფებული მიზნუოდა: ევეთებოდა კლდეებს—თითქოს ლამობსო მათ გადაღახვას—და, რომ ვერაფერს აკლებდა, გაკოფებული ნაპარაკებზე ყრილობა ჯავრს; ზედ ენთხეოდა ყოველივე დაბრკოლებას ბრავ-შორეული და იკავავდა გზას ჰინტოსის ზღვისკენ, რომელსაც უზიარებდა თავის საიდუმლოს, ეს უტყვი მოწამე მშობელი ქვეყნისა.

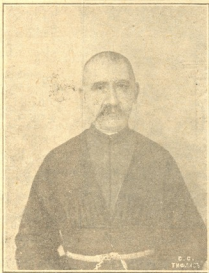
სამხრეთით, გაკრიალებულ ცის ტატობიდან ახალი მთვარე თავის მკრთალი შუქით ნაღვლიანად დაწყურბდა ოდენსაც სიციცლიან სავსეს, სილაშხის აყვანს და აწკი ვაგერბანებულ და გაპარტახებულ კოროხის ხეობას, სადაც მშვენიერ სოფლების მაგიერ მხოლოდ მათი ამაყი წარსულს ობოლი ნანგრევნი-და გამოიყურებოდნ.

ღღარ ისმიდა ორბის მსგავს ქაბუჯთა სიღრურ: „ჰასან-ბეგურაჰ,“ „ალი-ფაშა“ და სხვები... ვეღარ გეგონებდი ღამას ასულთა სიცილ-კისკის...ახლა აქაურობა დამგზავებოდა სასაფლაოს, სადაც გაქეფებულიყო სიკვდილი, სიმშობის კვაცხლბეკზე დაყრდნობილი, და აფრიადებნა შვიგ მშუვრელი აღამი. სღუშდა მიდამო ჩაფიქრებული, რომლის სიწუმეს ხანდისხან კოტის კივლი თუ დაარღვევდა, რასაც არე-მარე უპით მოცემდა პასუსს..

— ჰა, ჰა, ჰა. ჰა!..—გაცხა ერთ, ზარბაზნით დანგრეულ გადამწვარ, ნახლავში ვიღაც ახალგაზრდა ქალის სიცილი, რომელიც გონ-არეული მიმოაეღებდა თვალებს ირგვლივ მაღამოს. ფეხ-შიშველი, ნახევრად ტან-შემძარკული, თმბ-გაწეწილი და სხებ-დაცარული შესცინოდა მთვარეს, შესთამაშებდა და ესაუბრებოდა. დაძრწოდა გადაკაფულ ბოსტან-ვენახებში, ეხვეოდა უსურვაზივით ყოველ

ხეს, ედებოდა ღობეებს, აიღოდ ჩამოდოდა ღელვის და ბროწეულის ხეხილებზე, ლაპარაკობდა გაგებარ სიტყვებს; სტიროდა, მღეროდა და კლავი ინოდა. ხელის გულზე დაესვა ციციანთელა და უაღერებდა:

— „ჩემო ციციანთელა! შენ მიერთგული... ეჰ! აღარა მყავს ახმედა. ამბობენ, რომ ვითომკ ვირღად გავარდნილაო... არ ვიცი, ზოგი ამბავს მოჰყვებსო მაშინ, როდესაც მე მელიოდებოდა წყაროსთან. ჰა? რას ამბობ შენა? შური უნდა იძიოს?... რა სულელი ხარ, ხა! ხა! ხა! ხა!.. მე კი მეგონა, რომ უყვარდი. მე? ჰო, მიყვარს. სადაა ბაბი? არ ვიცი. იმ დღეს ზაირა ხანუშამ მითხრა, რომ ციხირა შიოა; აი იქა, მთვარეზე. თურმე ძალიან ცივა, მეკ მაკ ნკალებდა სუსხი. მარტო დამტოვეს... დიყო ნაღერე ასკერებმა გაიტაცეს და ვგონებ წრისთან რუსის მხედრებს შესთავაზეს: ტბილი საქმელიაო... მე ვთხოვე და არ მომიტრეს, სისხლი გამოუვიდა და მოკვდებოა. მე შეშეცოდა და ჩაღრ დაგხურე. რა მქნა! ჩვენი ციციია. ვარსკვლავები წაკვდებულან და მე კი დაღუპვას მიქაღიან, რა დავაშავე, მე რა ვქნა, რომ მიყვარს სიციცხზე თავისუფალი... მაგრამ კოროხის ზვირთები მაინც მიწვევენ თვიანთენ, მიხმობენ საკოტნელოდ. მე კი მარტო ახმედა მიყვარს. ჰეი, შენ! პატარა ცუგუავ! გასწი, გაფრინდი და ანათეზნელი ტყეღრე.“—ესა სთქვა და გაუშვა ციციანთელა, დაჯდა ერთ ღიდ ლოდზე და აქვითინდა. სტიროდა, მაგრამ არ იცოდა რის სთვის. მერე მსწრაფლ წამოხტა ზეზე, გადხარხარა გულ-საკლავ-დ და მიაშტერდა რიყეს, შემდგ მინარეს დაუწყო ცქერა და ღიდ ხანს, ღიდხანს არ აშორებდა თვალს.—„მოვდივარ, მოვდივარ. არ დაგიგვანდეს. შეკუდრაქა გულ-წითელაჲ: მომითხენე. აი, აი მეც შენთან, მოვდივარ მაქანე, აი!..—ეს და სთქვა და დაქანა დაბლა გაჰყვა მდნარის პირს, ავიდა მაღლა კორღზე და სიცილ-კისკით გადაეშვა კოროხში აღქაჯივით. ერთიც შექვილა და მისი ხმა მიწყდა შორს.. მდინარეკ ერთი უკანასკნელად შეაშაშაშ-შეატეტივა ზედა პირზე და გადააფარა ზვირთთა ლჩაქა...
სიწუმის მეფემ კლავ აღმართა თავისი კვერთხი...
ს. ერთაწმინდელი

უხუი ქველმოქმედი

+ სოლომონ ჭრისტეფორესძე კიბრიზოვი

გვრავულად მოკლეული თბილისში, ორშაბათს—13 ივლ., დაიბადიდან 67 წ. ქართველ ქალია „განათლებლის“ საზოგადოებას შესწირა თვისი საკუთარი სახელი სულ-სარქისის ქუჩ., 40 ოთახიანი, 40,000 მან. ღირებული. გაქართველებული ბერძენი იყო, ქართველთა დიდი მოყვარული და სწავლა-განათლების გავრცელების მოსურნე. „განათლებლის“ საზ-ის გამგეობამ დაადგინა, ღირსეული პატივი სცეს: პანაშვიდი გადაუხადა, კუბო გვირგვინით შემოეცა საზ-ის სახელით, დაკრძალვებზე მოეწვია ანტონ ეპისკოპოსი, დაკრძალვენ ღღეს (ბერძენთა წ. ნიკოლოზის ეკლესიაში, სოფიის ქ., ძველ დამოვ.)

ვიხედაც არ ღაპარაკობენ

მოგახსენებთ ჩვენს ახალგაზრდა მსახიობ ბ. იშხნელზე..

ნიკაერი არტისტი სეკამრისადა გვეყვან ჩვენდა სასიხარულოდ, და ჩვენც სიხარულით შეგვქეით მათ ნიჭს, უნარს, წარმატებას და სასოციალური მათდამი უურადლება-თანაგრძნობას ასეთთავე ბედს არა ჭყვად ბ. იშხნელს, — ის ჩრდილში გვეყვან მიტეხული. როდესაც ბ. იშხნელი ზირველად ვნახე სცენაზედ ამ საშიაოდ წელი წინად, გაოცებული დაფრხი: ასეთი თვალსაზრისით არტისტი და ასეთი უურადლებობა მისდამი!..

ვეკითხებოდი რეჟისორებს. ვეკითხებოდი მსახიობებს, თეატრის მოყვარულთ, მაგრამ ვერაფერს განმარტებამ ვერ დამეკმეოფილა, თუმცა ვეღანი შეთანხმებდნენ, რომ ბ. იშხნელი ნიკაერი არტისტია.

„იშხნელი თავის ალაგას იყო... იშხნელი ანსამბლს ხელს უწყობდა.. იშხნელს არა უჭირდა-რა...“

აი ზედ-მიწევნითი დავასება ბ. იშხნელისა ზრესაში!

თუ მივდევლობ:ში მივიდეთ, რომ ჩვენს ზრესა ძალიან არ ცდილობს მ ახიობის გაღახვას, ვეღა ეს „იშხნელს არა უჭირდა-რა“ უდრის იმ „სასამსა, რომელსაც უსვამენ სუსტს შეტირდს, —ჭა, გახსოვდეს ჩვენს სიკეთეთა!..“

რას ნიშნავს ასეთი „მოწყალებითი ენა ბ. იშხნელზე“?

აღბად იმას, რომ შეტის დირსად არ მიახნიას.

ზირველად ბ. იშხნელი ვნახე გელს როლში და — იშვიათი ესთეტიურა სიტუაქება განვიცხადეს!.. სცენაზე დიდი არტისტი იდგა, — შიშეთისი გელს წარმოუდგენელიცქა!..

სასოციალურად? — ჩვეულებრივი „ქაშა...“ ზრესა? — სიხუმე..

რასაკვირველია, ვეღას ხომ ერთხანთა შეხედულებობა არა აქვს ამა-თუ-ამ სავანზე; მაგრამ აქაც არის ერთგვარი სახლავრა... არც ბ. იშხნელად ისეთი უფერული მოვლენა ჩვენს სცენაზე, რომ შეტეხდეს მასზედ სხე ნაყიშნაყიშად ღაპარაკი..

რამა მამ სექსე?

დაკვირვება შეუხება: ბ. იშხნელმა გაუსწრო ჩვენს სცენას; ბ. იშხნელის ხელოვნება ჩვენს ტემონებაზე მადლა დგას. ბ. იშხნელი უგრავს სკრინაზე, ჩვენს უერი-ვი ვერ ტიანურს ვერ გასცდილებია..

როგორც მასსოვს, ბ. იშხნელი ზირველად გატეხი ჩვენს სასოციალურებს ხიმშია-შეილას როლში. ამ წარმოდგენას შე არ დეესწრებიავრ. პრესამ და იშვიურეს ნაკლად ჩათუვალა ტემონებაშენის უქიანლობა.

ხიმშიაშვილის როლი შეუფერებელია ბ. იშხნელისთვის, მაგრამ მაინც დარწმუნებული ვარ, რომ თუნდ აუარებელ ნაკლუთვანებათა შორის ამ წარმოდგენის დროს განმისწვავთდა კიდევ სხვა რადღა — უფრო საინტერესო, ვიდრე „ხიმშიაშვილის ტემონებაშენი“.

როდესაც შორს მდგომამ ზირველად წავიკითხე ეს შენიშვნა (ტემონებაშენის უქიანლობაზე), უურადლება არ მივაქციე; მაგრამ როდესაც ბ. იშხნელი ზირველად ვნახე სცენაზე, მამნივე მივხედი, თუ რა „ტემონებაშენის“ იყო ღაპარაკი..

ჩვენს ტემონება ადრდილია რასი-რუხიან-

საქმე რომ...
საქმე რომ...
საქმე რომ...

ნი მიუხედავად იმისა, რომ ცენტრის ალი, თითოეული გრადი, რეკომენდაციის საქართველოსა და სხვა ამგვარმა „სტრუქტურულ“ აღმართ-ვანებამ ჩვენს არტისტულში შეიმუშავა თავისი შესაფერისი „რეკომენდაცი“ — ელბი, შუიარ-და, სინი-მორელი — და აი ეს ელბი ხელფ-ნება დღესაც კლანტეობდა ან უშუაღს მომეტ-ბულს ნაწილს ჩვენი საზოგადოებისა.

ბ. იშხნელის ტემპერამენტი სკამებს ან ამტერებს, თვალბის ან ართალებს, გულს ან იხეთქს ქშიტინით. ბ. იშხნელი ნამდვილი არ-ტისტი, რომელმაც იცის, რომ ხელფანებაში არის **ზომიერება**; მთელი წარსული-გი ჩვენი თეატრისა იყო უსიამო ცადალხეს ზომიერებისა.

ბ. იშხნელი ევროპელია, ჩვენი ტემპერე-ბა-გი ჟღერს ისე უსიური. დროა ჩვენ ზღვრით ხელფანების პირველ საფეხურებს და კადავით-ხიჯი მიფარალობის უაღბი ქერქი ვითოვით რეჟისორებს მეტის უურადებით მოქმენენ ბ. იშხნელს; გვიჩვენონ სშირად უფრო რთულ და შესაფერის რალებში.

მეტი დაკვარება, მეტი ადრესა, თორემ, ვინ იცის, სდადის დაგეთ ნიკაიერი, დინჯი არტისტი!..

5. შიუკაშვილი

კროვიცხიის სმანის მოღვაწენი

ილია რუხაძე და რაჟდენ წიფცივაძე

ხოში წარმოდგენების დადგმის საქმეს ხანგრძლივი ისტორია აქვს. ჟერ კიდევ ამ 15—20 წლის წინად საზოგადოებით სისტრუქტურ-რად იმართებოდა წარმოდგენება. მისი წარმო-დგენების მართვა; რასაკვირვლია, მეტ სიძინე-ჯეს წარმოდგენდა, ვინაიდან თეატრს ხალხში ნიადაგი ან ჰქონდა მთავრებულა. სიძინელს ან უმინდობდა და უთავდავლო დაბრკოლებას თეატრალურ საქმეებში მოღვაწეები ითლად სიღვედენ. მთ მოღვაწეობას და მთ შრომას უნაყოფოდ ან ჩაუვლია. მათი მოღვაწეობის ნა-ყოფს დღეს ვხედავთ, დღეს, როდესაც თეატრს ხალხში ნიადაგი აქვს მოზოგებულა და როდესაც სათეატრო საქმეები იმდენად განვითარდა, რომ დრამატული საზოგადოებაც კი ახსდებან. დრამატული საზოგადოების წესდება შვენი შე-მუშავებულა და წარდგენილია, სადაც ჟერ არს, დასამტკიცებლად. სათეატრო შენობის აგება-ზედაც დაიწყო ლაზარაკი და მისი აგებაც მას-ლობელ დღეების საქმეს.

ილ. რუხაძე

ანა მარტო როგორც სტენის მოყვარე, არა-მედ როგორც გამგებობის წევრი, სეზონის მოწყობის ინიციატორი და სხვა. მთ უფვართ ეს საქმე, მის წამსხვლელობის გულითა და სულით მსურველი არიან, და უთავდავლო შრომაზე, რომელიც თეატრის საქმის განვითარებას ხელს უწყობს, მზან არიან. რ. წიფცივაძემ ამ 8—10 წლის წინად, თავის საკუთარი ხარჯით საზოგ-ადო თეატრის შენობაც კი ააგო და ამ შე-ნობის აგებამ დაახლოებით 600 მანეთამდე ახარადა.

რ. წიფცივაძე და ი. რუხაძე ცხობილნი არიან ხოში, როგორც საუკეთესო სტენის მოყვარენი და საუკე-თესო, მსნე და ენერ-გიული მუშაკნი გამ-გებობაში, ისინი 15—20 წლის მუშაობამ ან დალაზ და დღე-საც კატარებით ეის-ხურებიან ამ საქმეს.

რ. წიფცივაძე

ვისურვებს სხენებულ **რ. წიფცივაძე** მით ის კატარება, მსხეობა და შუღრდველი ენერ-გია, რომელსაც იმდენჯემ ამ 15—20 წლის გან-მავლობაში, კიდევ შერწყნადეთ. კარვად მისმის რა სიძინელს წარმოდგენის პროვინციაში სათეატ-რო საქმეებში კეთილ-სინდასიერნი მუშაობა: კაჭირება; დამტკიცება; დაცინვა; ათასი ვაი-ვაი-ღახა, — აი პროვინციულ სტენის მოღვაწეთა ჯოდლო. ჟერ დღეს რას სათეატრო საქმეში მუშაობა, რომ ამ 15 წ. რა უთვლიდეთ. ამი-ტომ სსურველია, ხონის საზოგადოებას ამ უნ-კარო მუშაკთა ამაღს რითიმე აღნიშნავდეს.

ლ ა მ ი ნ ს მ გ ო ს ნ ა ნ ი

(გალაქტიონ ტაბიძის ლექსები)

(გაგრძელება. იხ. „თ. და ც.“ № 28)

მკონის მელოდიურ დღინში წითელი ზოლით გასდევს სურვილი ღამიანის ტრანკვილური გამოცხობისა: ჭკრება ღამიან სიკვდილის შემდეგ, თუ კიდევ რჩება რამე, რომელიც მის ამ ქვეყნიურ ცხოვრებას რამე იმედით ავსებდეს? ამ სკათის გამორკვევაში მკონის მოაზროვნე სახე ორად გამოიყოფება; რაციონალისტა და მისტიკოსი ერთმანეთს ეჭვის თვალით უნჩქრინან. რაციონალურ საზომით სინოცხლის ბოლოს ტაგება უოველთვის უიმედო ამონაკენესთ თვდება: მას საქმე აქვს მხოლოდ ჩვენს ფსიხოლოგიურ მე-სთან, რომელსაც სიკვდილის მხნე ძალა, უწყებო მატერიალად აჩქევს და მთლიან ბიოლოგიურ ერთეულს ხრწნის და ანაწილებს. პიროვნების ფსიხოლოგიური ჭურჭელი გახრწნა და მასთანვე მიეფარა მისი სინოცხლე და არსებობაც, ღამიანის ტრანკვილად და მთავრდა; სიკვდილის გამარჯვებით და რაციონალისტ პიროვნებასაც შეგიფარდა ჩამოფარდა, რომლის აქით ხალვა მას ორ ძალდეს.

სულ სხვა გრძნეული თვალი მისტიკოსისა. იგი ღამიანის ჩანაბრევე ჭურჭელსა აქითაც ვითაც ბუნდ პიროვნებასს და გრძობას მას მხოლოდ თვით სუბიექტა და მტიკონებზე მისი მხოლოდ ტანტვრეული გამოყოფილება და შეცნაურულ აბაქტიურ დირსებულებას ვერ იღებს. შეცნაურება ერთბა ეჭვანი და სკეპტიკური იერის მატარებელია; უოველსიფერი მისთვის ფუჭია, რაინც ლოკაურ განიქების შამიფურზე არ არის ატიმული მიგრამ სავალდლო ას არის, რომ შეცნაურება რამდენადაც ქვეყანი და უნდობა, იმდენად იგი—იწრო და უმჭობა, —ღამიანის ფსიხიკა კი დრმა და ფართვა, მას გამოყოფილება სწუწობა, იგი ეჭვით დატვირთული ვერ იცნაურებს და ხშირად რაციონალისტა პიროვნება მისტიკურ სამოსელში ეხვება და სჭურჭრის საიდეოლო სამყაროს მსოფლიოსს.

უიმეორბე. მკონის სულში ჭერ კიდევ ბრძოლა სწარმოებს რაციონალისტ და მისტიკოსს შორის, თუმცე გამარჯვებას თან და თან პირველი ირჩენს.

ეს დრმა პრობლემა გამოსწვავის პატარა დორიულ ზეკსში „ორი ზეჰელა“. ეს ზეკსა

მით უფრო ღამაზ და დრმა სეველით სახე სახეს დებულობს, რომ აქ სინოცხლის ტრანკვილ სტენაზე გამოყვანის ზეჰელა. რამელათ სინოცხლე რამდენიმე დღით თუ განიზომება; და რამდენადც ხან მოკლეა სინოცხლე ამ ქვეყნიურთ, იმდენად უფრო მეტია სურვილი სიკვდილის გამოცხობისა. ზეჰელით პასა მით თავდება, რომ ერთა მათგანი ჭკვდება იმ იმედით, რომ მის გაქრობის შემდეგ

ნის დღეა, აწ უჩინარი, მუდამ იცოცხლებს და არ მოკვდება, რადგან არ არის ხელის შემშლელი მისთვის საზღვარი და დაბრკოლება.“

დაიძხვრა სუსტი ჭურჭელი ზეჰელასი და მისი მტიკერი, უგავილებაჰ დაჰურებული, ფრთხილად ჰჭკრივა ფურტკარმა და იგი მტიკერიც მას ზღაპარს უსმობს რველ გამოშლელ სუკუნისასა. ამ დორიულ ზეკსში მკონის მოაზროვნე პიროვნებას ფარდა აქვს ჩამოფარებული, მაგრამ დაკვირვებული თვალი ოდნავ აწმნევს მის სახეს და იგი სახეც ორ უჩანასეულსტრექანებში გამოსწვავის!

რეჰ, მაგრამ სხვაა მიინც სიცოცხლე, ენებებს ხომ მარხავს მისი გაქრობა.“

ეტუება, რომ მკონის რაციონალისტა სახე აპარჯეებს; მას არ გამოყოფილებს მარტო მტიკერი, რომელიც ფურტკარმა აჭკრივა და გადასცა შთამომავლობას, მას მათნც ფსიხოლოგიური მე აინტერესებს პიროვნებას. მტიკერი იგი, თუმცე ზღაპარს უსმობს რველ გამოშლელ სუკუნისასა, მაგრამ იგი უნებობა და უსხეულიც, იგი ერთ მთლიან ჭურჭელს არ წარმოადგენს სორდითა და ენებებით სახეს. მკონის ტრანკვილად განდვა კი, მით უფრო და უფრო მწვადება, ცხოვრებას ეკარება უოველივე აზრი და რსივლიერის შეგი ნისლი იმეორბს“ სეველით მის სახეს;

რეჰ, სად ხარ, სადა, უჩვეულო რაიმე ძილო, სიცოცხლის შეგი ნისლი რომ გამოცალია ა მაგრამ მკონის ამოახალი უხმოდ რჩება და უნდობა „ბინდის სტუმარი“ კვლავ უხატავს რსივლიერის სასიფელოსს.“

მიხ. აბრამიშვილი
(შემდგები იქნება)

კომპოზიტორი ანდრია ნიკოლოზის ძე ყარაშვილი

კომპ. ანდრია ყარაშვილი

ჩვენს სამუსიკო სფეროში კომპოზიტორს ა. ყარაშვილს თავისი ბაირადი როგორღაც ჩუმაღ, შეუქმნევლად მიაქვს. იგი ჭტავს ნაცრში ჩამალულს ნაღვერდალს, რომელიც, როდესაც ნაცარს გადაქექავს, სსაიაზოფონო სითბოს მოაშუქებს. ა. ყარაშვილს მუსიკა დრამათაა ჩამარსული მის ტულში და იშვიათად ამოჭოფოს ხოლმე იქი-ღამ თავს, მაგრამ თუ მუსიკა ამოაშუქავს, უსათუოდ ეგვლას სსაიაზოფონო სითბოს აგრძობინებს.

ამ დასკვნამდის ჩვენ მიგვიყვანა ა. ყარაშვილს კომპოზიტორებმა; თუმცა ძალიან ცოტა აქვს ნაწერი, მაგრამ რაც აქვს, ეგვლას ბშლის სიღრმეში დადრელებული სითბო თან მოსდევს და მსმენელს დამაკაფიეთილებელ გრძობას უნერგავს.

ზარად მე ა. ყარაშვილს კომპოზიტორებში ეგვლასზე მაღლა ვაყენებ ზაინონოსავის დაწერილს „სასანდარსა“ (შემდეგ ბ. ფალიაშვილისაგან მშენიერად გადაკეთებული „სსამობლო“) მიუხედავად ამისა, რომ „სასანდარია“ ზოხურისეკერი*) ნაწარმოებია, იგი შინდ მთლიან შინაბჭილებას სტოფებს როგორც თავისი განსრახეთ, აგრედლე თავისი სსაიაზოფონო მელოდებით და მგზნებარებით.

ნამეტნავად ძვირფას მარგალიტად უნდა

სათვალის მსასანდარში* ბალეტისებური რეტიქტი, დაწერილი 31-ან ვადრე 38 ტაქტამდე ეს ფრასა ისეთი მდიდარია თავისი ვნებათაღელვის მშველ და გრძობის, ამდიხანებულ მულოდით, რომ უდიდეს კომპოზიტორების ბალეტში რომ შევიტანოთ, იქნ ეს ფრასა ისევე მსაწინავე მარგალიტად დარჩება.

სასოგადოდ „სასანდარია“ თავიღამ ბოლომდის დიდის გრძობით არის დაწერილი; ეგვლას ამის შემადგენელი მულოდებია კომპოზიტორს ვერ თავის გულში აქვს გადაქილ გადადრელებული და მერე ნოტებს გადადრე ული. სწორედ ამითი ხისებს ას მოვლენა, რომ სსოგადობას, რამდენჯერც უნდა მოისმინოს „სასანდარია“, თავის დღეში არ მოსწინდება იმისი ხელახლად მოსმენა.

მეორე ნაწარმოებია კომპოზიტორისა არის „ლოთობო ნეტავი ჩვენა“, დაწერილი ოთხსიმიებიან სკრავისათვის (კვარტეტი) კვარტეტის თემად აღებულია ეგვლასათვის ცნობილი ქართულ-ქადაქური სიმღერა „ლოთობო“ და სკრებიკა ზედმიწევნით გადავცემებს ამ ცნობილს მულოდაის თორმეტი ტაქტის მანძილზე.

მეოთხე აგრეთი ამ თემასე ვარიატისა შენებს ოცდა ოთხი ტაქტის მანძილზე მაგრამ რადგანდ თვით თემას შეიცავს 12 ტაქტს (და სასტიკად რომ გავშინჯოთ უფრო 6 ტაქტს, რადგანდ მეორე 6 ტაქტი თითქმის განყოფრებაა ზირველი 6 ტაქტისა, მხოლოდ მეშვიდე ტაქტის შეცვლით). ვარიატია კი შეიცავს 24 ტაქტს და რადგანდ ეს ვარიატია ერთფეროვ-

*) პოპური—რამდენიმე მულოდის, ან სიმღერის ერთად შეკენა

ვასო აბაშიძე (სიბისიკან ქანდ-გამოლეული): ნეტავი მოვლსწრება ქართული თეატრისა შენებას?

ხაშურის ქართული დრამატული წრის გამგეობა და სცენის მოყვარენი
გამგეობა — თავმჯდომარე ინე კ. ინუაძე (9), **წევრნი**: კ. ძნუაძე (2), ნინო უაჭვიშვი-
 ლისა (7), ი. უაჭვიშვილი (13), კ. მუსხი (18); **სცენის მოყვარენი**: ს. დევიდანიანი (1),
 ა. კორსია (3), მ. გვალაშვილი (4), გრ. დევიდანიანი (5), ან. კოკელიძე (6), მ. რევაზიშვი-
 ლი (10), ვ. შაღრაძე (12), ქ. ვაღაძე (14), დ. ძნუაძე (15), ნ. სიხარულიძე (16), მ. ქუ-
 თათელიძე (17), ვ. ხოსბერაშვილი (19), დ. სხილაძე (21) და ს. ზაპუნაშვილი (22); **მიწვეული**
მსახიობნი: მ. შოთაძე (8), იუსა ზარდალიშვილი (11); **თეატრის ამგებნი** — ვ. ჯაფარიშვილი (20)

ნა, ამასთანავე მოკლებულია მოდულაციას. ამიტომ ეს ვარიაცია, ანუ თემის განვითარება სუსტსა და დამღალვ შთაბეჭდილებას სტოვებს მსმენელზე.

ზეეს უფრო მოიკებდ, თუ კომპოზიტორი ვარიაციის 12 ტაქტის შემდეგ გააშორებინებდა ვოლინოს თემს, ანუ ხდას შელოდას, მაშინ შეორე ნაწილი ვარიაციისა და ნამეტნავად უგანასეული ნ ტაქტი დასადაზავა

ლარ იქნებოდა მოსასმენად. შით უფრო მოსაწეუნია ამ ვარიაციის 24 ტაქტი, რომ ავტორს ეს ადგილი განშორებითი ნიშნებში აქვს ჩასმული. ამ შემთხვევაში ხომ მსმენელს მთლად ეპარება განებინდამ თემა და რადანა გამოურვეველს შედეგით რჩება ზეისი გათავების შემდეგ. —

გ. საყვარელიძე
(დასასრული იქნება)

მ წ ი რ ი - ს ა რ დ ა ლ ი

(დასასრული. იხ. „თ. და ც.“ 18—29)

მანანა რა იყო? — თითქო თან გიხაროინ
 და თან კიდევაც გული გიკენისს!
ნინო რა და დიდი დღეს ნეტარება,
 ან საწინელი ამბავი გველის!
მანანა (მღელვარებით) როგორ?!
ნინო (ბრემლმორეული) ეს არის, მოვი-

და კაცი

და მოიტანა მეფის წერილი:
 თურმე მოდის და საცა მოვა

ჩემი ღვთაება გივი .. დაკრილი!
მანანა (გაფითრება) მძიმედ არისო?..
ნინო აბა, რა ვიცი!
 მამა არ ამბობს და წერილიცა
 არ დამანება; სდუმს თვით მოამბეც;
 ცოცხალიო, მხოლოდ შემფიცა!..
 (სტირის)

მანანა კარგი, ნუ იტებ გულს წინ-
 დაწინე!

ეგებ, უფალომ ღმერთმა მოგვხედოს და დიდებული მამულიშვილი ასე უღროოდ არ გაიმეტოს!..

ნინო (ტანჯვით)

ოჰ, ძლივს ბრუნდება; ძლივს მისი

ნახვ

მე, უბედურსა, კვლავ მეღირსება, მაგრამ, ოჰ, ნუ თუ მხოლოდ ერთ

წუთით

და საუკუნოდ კვლავ გამშორდება?

მე-კი ვხარობდი: ასე შეგონა, რომ შესცდა ბედში დედისა გული, რადგან მაშინვე აღარ გამართლდა შეუღლები წინასწართქმული და გივი პირველ ბრძოლას გადაარჩა უვნებელი და გამარჯვებული!

(ღიკვნი) ოჰ, ღმერთო, ნუ თუ ეს სიხარული ასე უეცრად უნდა დასრულდეს და უბედურის დედისა შიში,

თუმც კოტა გვიან, მაინც ასრულდეს?..

(სტირანს. შემიდას მისხურის დახმარებით მომავალი ერისთავი, მოამბე და მისხური)

მანანა (დაინახავს ერისთავს)

თვითონ ბატონიც აქ მობრძანდება!..

(ერისთავი მოდის წინ და დაჯდება ერთგვარ კუნძუკ. მოამბე და მისხური იქვე დადგებიან)

ნინო (მოდის ერისთავთან და ვედრებით)

მამა, მითხარი, გივი დაჭრილი არ უნდა იყოს ხომ სასიკვდილოდ?..

ერისთავი ღმერთმა გვაშოროს მისი

სიკვდილი!

ღმერთმა ქვეყანას დიდხანს უსოცხლოს სასიქადულო მამულიშვილი!..

მფეფც მწერს იმის საქმეთ, საგმიროთ, და ესეც (შეხედავს მოამბეს) ამბობს,

მე მეომარი

ჩემ სიცოცხლეში არ მინახავსო, მისებრ მამაცი და მკლავ-მაგარი!..

მოამბე (აღტანებით) დახ; ცეცხლი!

სადაც კი გაჩნდა,

მტრის ურიცხე ლაშქარს დასცა თავხარი:

ვით შევარდენი მტრედების გუნდში, ამ ურღო ჯარში ჩაერეოდა და მუსრს ავლებდა მარჯვნივ და მარცხნივ;

მის ხმაღს ვერაფერ უმაგრდებოდა (ნინო თან აღტანებულა და თან იტანჯება. მარცხენა მხრიდან შემოდასან ჟერ სოფლის ბავშვები და შემდეგ შეომარნი, რომელთაც ტანტრეფანთ მოჭყუო მიძიმედ დაჭრილი გივი. ტანტრეფანს უკან მოჭყუბიან დედაკაცები და გლეხები. შეომარნი მოვლენ ერისთავთან და დასდგამენ ტანტრეფანს. ეგვლანი უახლოვდებიან ტანტრეფანს და ერთ მხარეს დადგებიან შეომარნი, მეორე მხარეს ჟერ ბავშვები და შემდეგ დიდები. გივი მიეუღწნობა ერთ შეომარს, მიესდებება ერისთავს და ხელს გაუწყდენს ნინოს. ნინო დაეცემა მის წინ მუხლებზე. მოხვევს ხელს და და ტირაღით გულში ჩაეკვრის)

ერისთავი (გივის) როგორ ხარ, გვი?

გივი (მისუსტებუღის, მაგრამ სიმხნით სახსევშით)

ძალიან კარვად!

სული სიამით არის აღვსილი და ვგრძნობ ზეციურ ნეტარებას, თუმცა ხორცია მიძიმედ დაჭრილი და სიცოცხლისა ჩემი წუთები, ვხედავ, ამ ქვეყნად არის დათვლილი!.. (მოასმის ნინოს ქვეთიანი. გივი აუწყავს თავს ნინოს)

არა გრცხვენია, ნინო რომ სტირი?..

მე შევასრულე შენი სურვილი: გაჭირვებისგან ვიხსენ სამშობლო; შევიქენ ღირსი მამულიშვილი და აწ, დე მოვცდე! ბედნიერი ვარ, რომ სასახელო მერგო სიკვდილი!.. შენ რა გატირებს?..

(მეუღრნი და მათ შორის ერისთავიც სტირანს. გივი ერისთავს)

ან შენ, ბატონო?

(სხვევს) ან თქვენ?.. რა დროსი არის ტირილი,

როდესაც მტერი იქნა საშინლად დამარცხებული და განდევნილი? როცა ჩვენ მივწვდით უკვე საწადელს; აღსრულდა ჩვენი ნატერა სურვილი და საქართველო კიღით-კიღემდე გაერთიანდა, ძღვევა მოსილი?.. არა, ნუ სტირით, იმხიარულეთ

ზნაპორნიკი

ლავრენტი იოსების ძე ბერიძე

ბრძოლის ველზე დაჭრილი, წვეს
კიკვის ერთ-ერთ ღასანრეთში.

და გამარჯვების სიმღერა, ტპილი,
კვლავ შემოსახეთ,

(შეომრებს) ჩემო მამაკნო,
და დამიამეთ მწვევი ტკივილი!..

(აღფრთხვანებთ) დიახ, ჩვენ ყველა, დიდი,
პატარა,

კაცი და ქალი, დღეს ყმაყოვილი
უნდა ვიყოთ, რომ, თუმცა ზოგ
ჩვენგანს

ბედმა არგუნა ტანჯვა, სიკვდილი,
სამაგიეროდ კვლავ ცოცხალი
და ბედნიერი ქართველი ვართ
და კვლავ არსებობს საქართველოცა,—
ის, მწვენიერი, მხნე და ძლიერი!..

ჩვენ ხომ ნაწილი ვართ მხოლოდ მისი,
გაჩენილი მის საკეთილდღეოდ,
და უიმისოდ არარანი ვართ,
როგორც ფოთოლი უმშობელხეოდ!..

(ხელს გაიწვდენს იქვე მღვარ ხსენებს)
ხე სდგას, ფოთოლი ესხმის და სცივა,
მისთვის საჭირო და სასარგებლო;

ჩვენცა ვართ მხოლოდ იგივე ფოთლები
და მშობელი ხე—ჩვენი სამშობლო!..
მაშ, ვინუგეშოთ თავი, რომ მისთვის
ცოცხალს მისთვისვე გვეღება ბოლო;
რომ, თუმც უღრაო, ჩვენი სიკვდილით
ძალი ეძლევა მას სასიცოცხლო!

ჩვენ ვკედებით, მაგრამ ის ცოცხალია

და ვერც ვერაფერს მოჰკლავს უკვდავსა

(ხმა თანდათან უსუსტდება)

მხოლოდ ის ერთი, ის უბედური
ვერ ინუგეშებს ვერაფრით თავსა.
მხოლოდ დედაჩემს ვერ გაუქარვებს
ველარაფერი ნადველსა, მწვევსა,
რომ სამშობლოსი და მშობელ ერის
მას არაფერი ეყურებოდა,—
ვერც უბედობას გრძნობდა იმთხას,
ვერცა ბედითა მითით სტკებოდა
და ტირილიცა.. მარტო.. მას შეგნის,
მთელს სიცოცხლეში... ტანჯულს...

მწარედა,

ჩვენ-კი...ვი...ცი...ნათ, ვი...მზი...ა...
რუ...ლოთ!..

(უკანასკნელ სიტყვებს ძლიერ-და ამბობს და
კვდება. ნინო დაუმხობა, სხეუბი-კი მწუხარებო-
საჯან გაქვავებული დგანან)

ხმები (უკანა წიგებიდან გზა.. გზა მიე-

ციოთ!.. დედაა, დედა...)

(უგვლანი შეკრთებთან და გზას უდღიან ნედის
ნაბიჯით მოამავალ მართას. მანანა საჩქაროდ
აჰუნებს ნინოს და, რომ არ წაიქცეს, გულზე
მიიუღრნობს. მართა მოდის, დაინოქებს გივის
წინ, დაატყუვდება, ინნობს, შეახებს ხელებს,
რწმუნდება რომ შეგვარდა, ერთს საშინლად
გაჟურთავლებს და თვითონაც უგვრად კვდება.
უგვლანი თავზარდაცემულიან რჩებაან)

ფარდა

ყყყყ მუჟყყი

(დასასრული)

ქართველ მაჭმადიანთა ლექსი

გოგოს ჩივილი

იუსუფ ენდესის-ოღლი ბასონიძის მიერ თქმული

გოგო ჩივის: ევერ წაყვები,
სერდლააა ჩემი ქმარი.
სადაც წვეა, იქ მივაგნებ,
თუ გინდა თავი მომკარი.
კარზე ფეხი გადავადგი,
მუხლმა დეწიწყო კანკალი,
ბახჩი ბოლოს რომ ჩაველი,

სახშიც შეიქნა ხრიალი.
ჩემმა ქმამა მომძახა:
„თუ დეგეწიე დაგალი!“
მაშინ გულმა გამიწყალდა,
თუ შეიყარა სიძე-ყაანი.
დინე ჩემიდან მეშინოდა:
ღმერთო შენ ის მომიკალი!
ყაივ ნი ასე მქონდა.
ერთი ქუა შემოვკარი.
ბნელ ღამეში რომ მომძანდით,
თქვენ ხომ არა ხართფირალი?
ფირალობას უკეთესია,
ფეხზე ჩვიცვა ზანკალი.
გაჩენელმა ვადგოგებდა,

როგვექროლა ერთი ქალი.
მაშინაში რომ ჩავჯექით,
შინით დევკლიტეთ კარი.
ფეხლი ბეგმა კარზე მოდგა,
ისახელა იმის გვარი.
ფეხლი ბეგსაც თუ იკითხავ,
სანჯალ ბეგის შვილი არი,
გარედ ჩხურობა რომ შეაქნა.
მაშინ ჩივთან: „სუთი არი“,
მოიყვანეს (სპათგბი,
დემიყენეს ერთი ქალი.
მის სიტყვასაც ვინ მიიღებს:
ხუთასი კაცის ნახმარი!

მ ა რ ა დ ა

ღელის გეგლეული

(გაგრძელება. იხ. „თ დ ა.“ № 27)

საშენებელი მასალა
თეთრია ვით ბ მისი ქულა,
ქვისა შენობა უმისოდ
მკვიდრად არ აშენებულა.
ოთხ ანბანიდან შესდგება,
სახელი სრულად გვეჭირა,
ფიქრიც არ გინდათ, მიხვედრა
არც ისე გასაჭირია.

ეხლა გთხოვთ გაისიეროთ
რაქისკენ საზაფხულოთა,
იქ ნახავთ დაბა-ქალაქსა
(არ დარჩეთ კი უფულოთა),

პატარა ქალაქი არი.
გთხოვთ ნახოთ უეტველად,
მისი სახელი გვეჭირდება
შარადისათვის მთელადა!

მიუშაბტევი პირველსა
უკლებლად, შეუცვლელად.
თუ გსურსთ მიიღოთ სახელი
დასჯილ მოღვაწის ხელადა.

ფხიზელი მწყემსთავარია,
დამცველი თავის სამწყსოსის,
არ დაივიწყებს მის მსგავსებს
შთამამეულობა ქართლოსის.

ვარდენ ღვანკითელი

გაიარა კიი ძალზე და ფეხის ხმა კვლავ მოესმა. ყაჩაღს თავში გაუბრინა ალზად ვილაც გზირად გამოწყევაო და უკანაც არ მიიხედა, ისე გაუჩქარა გზას, მაგრამ რა გინდ რომ აჩქარებულიყო, ხევის მაინც ვერ ატანდა; და ეს ძალიან უჭირებდა საქმეს. როგორც იყო მიადწია სოფლამდის და მის შესავალს რომ დაუპირდაპირდა, ცოტა ხანს შეჩერდა, რადგან დავიწყებოდა სად იყო მისი გადასახვევი და კარგად რომ მოისახრა და გვარკვია, გადავიდა სასოფლო გზაზე, საიდანაც ბოლოს ორ ღობეში უნდა გადაეხვია, რომელიც თავის ქობში მიიყვანდა. გაიარა სოფლის გზაც და რომ უნდა გადასულიყო ორღობეში, კვლავ მოესმა ქაჭყი-ქუჭუქით ფეხის ხმა. ძალზე ბნელოდა. სოფელსაც ჩასძინებოდა. ის კიდევ შედგა. მობრუნდა უკან. ამ დროს ზედღზედ ვაიელვა და რაჟღენიძე მანძილზე მის პირდაპირ გამოჩნდა ელვის ცეცხლში ვილაც თავწამოსხმული ადამიანის შეხედულობა. სოფრომამ ეს კარგად დაინახა და რომ დარწმუნდა ვილაც მოწყებოა, გაქცევა მოინდომა, მაგრამ არ ეხერხებოდა. გზა ისე იყო ატალახებული, რომ ფეხებს ვერ მოიკავებდი. გზის გადაღმა-კი ზო-

შველეო! ვსტაცე ბოთლს ხელი და მოვურთე და მოვურთე ლუქნებისაკენ. ლოუ'რაზუნე მელუქნეს... გავადებინე კარი და — არიკა მოშველე ძმარი მეთქინ! მაგ ოჯახ-ამობუგულმა — „ახლა დარდანელი დაკეტლიაო“ და ნახევარ ბოთლში კაკალი მანათი გადამავლეკია. გამოვხტი იქიდან... ისთე მოვრბივარ, ვერ დემეწევა მწევარი, მოუხვიე „ოგლაოვი“... დაეჯახე გარდავოს... გავაგორე მუთაქასავით... ზედ დევებრდღენა დღორნიკი:

— „ღერტი იამუ, ნიუსკიტო“.

— „პაე-ლუსტა პუსტიტ, ნაოთახუ უგარ ზდელილსა, პომირაიშ ცოლი. და ნახლებნიკი და ძმარი ნესიოშ-მეთქინ“.

— „გდე ტი თივოტო?!“

— „იი თივოტ ჩერქეზოვცკი ულიცა № № კვარტინა ოსმოთიქეა!..“

— „ააა, ხნაიშ-ხნაიშ, ონ თენჩინა კეთილი-ჩი ნა პოლე სნამი გულაიტო...“

(ერისაა,ღღორნიკებთანქი კიქონიასაქმე).
დღვიხსენი რავაც იყო თავი, მოვიდე შინ! აი ჩემი ცოლი და ნახლებნიკი ქე გაკოტრიალებულან კრავოტზე. მე გიფიქრე; აგია იხრჩვებინამეთქინ და უსხურე და უსხურე... უსხურე და უსხურე ძმარი. გადმოკოტრი ღდენე! მე რომ დევიანხე — იმისთანა დეინახოს თქენმა მოსიავემ. თურმე მაგენს სულ სხვა „უგარი“ ქონიათ! და იმიზა გაუგდვიარ ამ შვალამეზე გართ.

ასთე დამასხა თავს ლაფი მოწინავე ყმა-წვილმა, ახლანდელმა ომმა და შეყვარებულმა ცოლმა...

ალი-ძამია

ქართული სახიობა

ხარფუხი კლუბის მამასახლისთა სანა-ჭომ, განსკუთრებით ალექს. სიშ. ღორთქიფანდის მუკადინეობით, დიდი უნარი გამოიჩინა. ბადა მშვენივრად მოაწყო, ყუჯიდანარებით და ელექტრონით, ბაღში როტონდა გამოართა კოპწია სტენით, რამუდესუკად გვირაში ერთხელ ქართული წარმოდგენები იმართება და მსახურებულ მსახიობთა მონაწილეობით. ოთხშაბათს, 15

ივლისს, გ. თაოსნობათ წარმოდგენილ იქნა გ. გუნაის თანამედროვე შარფი „სამთა კავშირისა და აზიანის“ გაცნობილად მივადგება. ტ. აბაშიძის, შ. ქიქნაძის მიერ, გ. აბაშიძის, გ. კედეკიანის, ა. იმედაშვილის და დ. შვალამის მიერ შეთანხმებულ თამაშით ორივე ზეც-სამ მხარულად ჩიარა და დამსწრენიც დიდათ სიამაყუნა. სასოკალაქება სეკსად დაქსნო (ფასი 15 კ-დან 50 კ-დე იყო). ბაღში მუსიკაც უწავდა. ბ. მამასახლისთ გადაწყვეტათ, გონივრული ცასათობები გართონ თავისა წვერნი, რომელთა რიცხვი დღითიდღე მუტულობს. სასურველად წარმოდგენები ადრე (11 საათზე) თავდებოდეს, რომ ტრამვაის მიუხსნონ.

უსავანო

ძ. ბათომიში წელიწადზე მეტია ერთი ქართული წარმოდგენა არ გამართულა, რა თქმა უნდა, ომიანობის გამო! ასე რომ ამ მხარეს, ბათომელთა მოთხოვნისას, ილუზიონ-პროფიტორები აკმაყოფილებენ... ერთი თვეა რაც მსახიობი ჯ—ელი ცდილობდა როგორმე დასი ჩამოეყვანა ქუთაისიდან, მაგრამ მოგვეჩვენებთ, ქართულ საქმეს ყველაფერი წინ ელდობება: ჯერ იყო პოლიციის წარუდგინა ერთი პიესა „უმუშევარიანი“, ნება არ დართეს, მას შემდეგ მეორე, მესამე და ბოლოს პიესა „უმბედური ნაბიჯი“ შ. დღინის თარგმანი. ნება დართეს, მაგრამ ახლა დასის „პროპუსიის“ საქმე გასწავლა და ძლიერ—ერთი მსახიობი ქალი მართო მდივანი ჩამოიყვანა. თუმცა კი ამას წინთ გაიღამაქნა მოღორმოსილთა დასი—ოთხმოცი სულისგან შემდგარი, სულ ადვილად ჩამოვიდა ქუთაისიდან, 25 წარზოდგენა გამართა და ყოველთვის კარგი შემოსავალიც ჰქონდა...

ქართული წარმოდგენა დანიშნული იყო კვირას, 5 ივლისს, მაგრამ გადასდეს სამშაბათისთვის, რაც მოუხერხებელი იყო მეშა ხალხითის დასწრებადა. „მოუთმენლად მოველოით კვირას დაღამებლს თეატრში წაესულიყვით, სეშაბათს კი საქმე გვაქვს, ვერ წავალთ“, შემომჩვილეს ნორებმა... რა თქმა თუნდა ტენიკორად და ნების დაურთველადაც მოუხერხებელი იყო სხვა პიესის დადგმა, თორემ უმჯობესი ი უნდა, ამდენს ან თეატრს მოწყურებული ხალხისთვის ეჩვენებინათ ჩვენის ცხოვრებიდან რამე...

საერთოთ ითამაშეს კარგად, რომ ზოგიერთი დემეტრები არ ხლებოდა. მაგ.: პასუსაკებე—ბარონესას როლში გამოტყეღლ სცენის მოცვირის გამოყვანა... მსახიობი უნდა თამაშობდეს ხალხისად, თავის თავი უნდა ეუბნებოდეს მადლობას—მაშინ მაყურებელნიც, უბეველია, მადლობას ეტყვიან... ამას ჩვენ ვერ ვამჩნევდით ვერვის, გარდა ბნ გელოვანისს—ლთ

აფიკრის როლში... ბარონესა კი, ოხ, ღმერთო ჩემო, — სირცხვილით იწურებოდა, მთელი სხეულით ცახცახებდა და რაღაცას ლულულუღებდა რაც არავის ესმოდა... სკენის მოყვარეს მეტიც არ მოთხოვებოდა, მაგრამ რას ფიქრობდენ ამ საქმის მოთავენი? რათა რყენიან ხალხს ესთვრიტურ გრძობას, რათ უტყვენ სახელს ხელოვნების ტაძარს!?

ბ რ. ი — ძ ი

ს ა დ. შ ო რ ა ბ ა ნ შ ი კარგა ხანი არსებობს სკენის მოყვარეთა წრე, გვაქვს საკუთარი სკენა, რომელიც ჯერ თუმცა ღარიბი მოწყობილობით, მაგრამ თანდათან უმჯობესდება. სამწუხაროდ თვით სკენის მოყვარეთა წრე ჯერ კიდევ ვერ მოეწოა კარგად და მკვიდრს წინადაგებ ვერ დადგა. ვამეგობას უფრო მეტი სიბეჭეთის გამორჩენა მპართებს საქმის ვასაუმჯობესებლად. სკენის მოყვარეთა თხოვნით გამოვიბამ ამ ზაფხულს შუა მაისიდან რეკისორად მოიწვია მსახიობი ე. არაბიძე, რომელმაც ერთ თვეში ორი წარმოდგენა გაართა. პირველად დასდგა გედგენიშვილის პიესა „გამკვი“, რომელშიაც მოაფარას როლს შაქრასას ასრულებდა თვით არაბიძე და საუცხოვრად ჩაატარა როლი. ამ პიესამ, როგორც მოსალოდნელი იყო, დიდძალ საზოგადოებას მოუყარა თავი, არჩილის როლს ამ პიესაში ასრულებდა ბ. სამთისელი, და როგორც სკენის მოყვარეს, არა უშავდ-რა.

პ ლ. გ ო ს ი რ ი ძ ი

დ. ლ ა ნ ლ ა შ ო შ ი შაბათს, 27 ივნისს, დამშუვლთა სასაზღებლოდ, ქ-იან ნ. ყოზაძის მეთაურობით, მსახიობ ლ. სანიკიძის (სარელისა) და სკენის მოყვარეთა მონაწილეობით გაიმართა საღამო. პირობაშია შინარსიანად იყო შედგენილი და, ამისდა მიხედვით აფიშებმა ბლომა ხალხი მიიზიდა. წარმოადგინეს „დასჯილი“ დ. აწყურელისა. პიესის დადგმას სიჩქარე ეტყობოდა. ბ. მ. იშაძე (გერასიმე) რამც თუ თავდავიწყებული და მხოლოდ ფულებს შენატრე ადამიანი იყო, არამედ ძველ მხარჯავ თავდას მოვაგონებდათ. ქ-ნი ნ. მამულიაშვილი (ელენე) დაკვირვებით ასრულებდა ნაკისრ როლს. ქ-ნი ლოურ. ციციანი (ნინა გერასიმოვნა) სუსტობდა. ბ. კ. ელენტი (კოშაძე), რომელიც კარგ სკენის მოყვარედ ითვლება, ნაკისრი როლი გადაამ-ლაშ: მისი დრამა კომიზს უერთებოდა, დრამის დასასრულ დამაჩანაც უმეტყუნა). ბ. ვ. ასყურავა (ე. ტურთაშვილი) ნაწდელი მორაწიყე; ცუდლურტი, ქალე-ბის მუსუსი იყო. მსახიობმა საბეგლმა იმერელი მსახურის როლი საუცხოვოდ ჩაატარა და დამწრენი ძლიერ ასაიმოვნა. ვ. ართილაყვა (ივანე) მოთუნადებე-ლი იყო.

ბ. კ. ელენტის ლობჯაობით რამდენიმე სიმღე-რა შეასრულეს, რომელთაც ჩქარი ხელი ეტყობოდა. ამის თვით ლობჯარიც ჰგონებდა. აფიშების მიხე-დვით, უნდა კოფილიყო მუსიკა, სიმებიანი ორკეს-ტრი, მაგრამ.. დაპირება იმედ-გაცრუებული რყელა-მა გამოდგა. ეს სამწუხაროა.

საერთოდ ასეთ საქციელს — შეპირებას და მერე მოტყუებას — როგორც ყველგან, ისე აქაც ადგილი აქვს და სასურველია, რომ არ განმეორდეს. ვისაც ცოტა ოდ-ნად სწამს თეატრი და ხელოვნება, ენერგიულად უნ-და აღუდგეს წინ და ეცადოს ამგვარი აღარაფერი გა-მეორდეს, თორემ ხალხს გული აუტრუფდება.

სასურველია გამგებმა თვით მოაწყობდეს იაფ-ფასიან წარმოდგენებს და დროით შესაფერი პიესებით მეტ გონიერულ სახლს მიაწვდიდეს ხალხს. **პ ლ ი რ ნ ი.**

დ. ც ნ ი ნ ვ ა ლ შ ი კვირას, 5 მათათვეს, აქაურმა სკენის მოყვარებმა წარმოადგინეს გ. გუნიას „დაძი-“. თუ კი ოდნეტი კული გვინახია, ეს მათზე ხალხებით უარესი გამოდგა.

ჩვენ ვხედავდით უშნოდ მოლაქუნე ხალხს, რა-მელიც არღილივით დაიბლიანდებოდა სცენაზე. უსუ-ლო საცენო, მოკლებული სიცოცხლესა და ცოცხალს მოძრაობას, ტიკინებოვით დაფარფატებდენ-ნატამალიკი არსადა სინადა ბუნებრივობისა.

ნ. მურადოვამ ოტიასადელი სიყვარული აღგზნე-ბული და გატაცებული მართინ პიროვნება კი არა რუსის ჯარის-კაცის ხატება განასახიერა, რომელიც თავისი უფროსის წინაშე ვივიგალობითა სწავლობს „**раз-два-три**“ — ზნე მარშირაკვას. ვაი რომ მართლ თვითონაც იტ-ნებებოდა სცენაზე და ჩვენს დაგეტანჯა თავისი მოუხეშავის და ტლანქი თამაშით. აბგარ ტურ-სტეფანოვმა გიოზ ფაღვას მაგერ ახალგაზნდ შეყვარებული ფატი დაგვისურათხატა და ისიც სრუ-ლიად უფერულად... მის თამაშში არა სინადა არც მიმიკა, არც პლასტიკობა, რაიც ასე საჭიროა ხეიროანი მოთამაშესათვის. მისი გადა-ქარბებული თავისუფალი ქცევა გაფიქრებინებდათ, თითქოს ეს ადამიანი თავისი მტრის — ჯოლიას — ახლში კი არა, სატრფოს წინაშე სხვას და სიყვარულს ფეი-ცებოა...

ოტია ჯოლიას როლი მართლაც ძნელი სათამა-შოა და, რა გასაკვირველია, რომ ბ. აბულაქეს იგი ვერ დაძვლია. მან სრულეებით ვერ ახლა ახლო ოტიას ტიპს.

როსტომოვი სამარბიდან წამომდგარ მკვდარს უფრო მოვაგონებდა, ვიდრე ადამიანს. სად იყო ტი-პი თავისი ბატონის — ოტია ჯოლიას — ყურმოკრილი ყმისა, მაგრამ იმავე დროს სამშობლოს სიყვარულით სამთელსვით ჩამომდნარის და მისი კეთილდღეობით დანტრფესებულის ადამიანისა? მან იერიც-კი ვერ ახლო მოხუც ადამიანს მრავალტანჯულსა და გაწამე-ბულ სულს.

ფიქრობთ და ვერ გაგიგია, თუ საიდან და როგორ გაჩნდა სკენის ნათელ რამასთან ვარო მღებ-როვი (გაია). მის წარბინი, ჩახკივი და ტანის საო-ცარი, უღაზათო მიხვრა-მოხვრა საქმაოდ ღაღადებს, რომ იგი გამოუსაღდგარი და თმაქნისი სკენის მოყვარეთაგანია.

თუმცა ვერც შალიკო კენჭახაძემ სრულყო მამულისა და მეგობართვის თვადღებული გიორგის პიროვნება, მაგრამ სხვებს მაინც „სჯაღმა“ დ წარჩენ აღმასრულებელთა შესახებ ისევ სიტუმეს ვარჩევ...

სასურველია წარმოდგენები დაკლებულ ფსებრში იმართებოდეს და ადრე იწყებოდეს...

ნათესავი

წ ვ რ ი ლ ი ა მ გ ე ბ ი

➤ **მასო აბაშიძე** ხელოანთა კლუბში „ციმბირელი“-ს წარმოდგენის დროს ავად ვახდა. წარმოდგენა შეჩერდა. ამ ზაფხულს ქიზიყს მიდის „ახტალში“ სამკურნალოდ.

➤ **ილიას საღაბო დ. ცხინვალიში** ელ. ჩერქეზიშვილის მონაწილეობით გაიმართება კვირას, 19 ივლ. საზაფხულო თეატრის შენობაში ქ. შ. წ. კ. გამ. საზ—ის ცხინვლის განყოფილების სასარგებლოდ. ქანი სლოლაშვილი წაიკითხავს მოხსენებას ილიას პოეზიის შესახებ; წარმოდგენილ იქნება: „გლახა პრიაშვილი“ ილიასი და „დედის ერთა“ გუნდასი., იმღერებენ „გია-გუის“ ხმაზე, დაიდგმ ს ილიას ნაწარმოებთა გიმრების ცხოველი სურათი. დასასრულს—ახითრ-ეგროპიული ცეკვა, დაუკრავს კლარნეტისტების ჯგუფი, ზურნა და სამხედრო მუსიკა.

➤ **წყალდიდობით დაზარალებულთა სარგებლობად** ხაშურის საზოგადოება დღეს, 19 ივლისს, ხაშურში მართავს სეირნობა-წარმოდგენას.

➤ **ხაშურში** ქართ. დრამ. წრე კვირას, 26 ივლისს, ი ზარდალიშვილის მონაწილეობით გამართავს სახეობაო საღამოს.

➤ **ვალ. გუნიამ დასწავა** შარკი „სამთა კავშირი“—გილქელში, ფრანკ იბსენი და „მკვლელი“ ამ შარკს აძღვნიენ თბილისის კლუბებში და მალე წარმოადგენენ გავრშიას.

➤ **ლეონარდო და ვინენი** ქართულად სთარგნა შალვა დალიანმა.

➤ **„საღამო კლუბმა“** 15000 მან. გადასდო დამწვარი თეატრის პარტერის აღსადგენად. ფიჭობენ იქვე მოაწონ დროებითი სცენა.

➤ **დღეს საბლ კლუბში** საბავშვო საღამოა (5—9 ს.) დანიშნული.

➤ **საბავშვოში მ. იანისოვილი** კვირას, 19 ივლისს, წარმოადგენს თავის პიესას „გაპირვებულნი ადვოკატი“-ს, რომელშიაც ყველა (8) როლს თვითონ შესრულებს. წარმოდგენის დაწყებამდე წაიკითხავს ლექციას „უმთავურთა ტელეგრაფის“ შესახებ ამავე ლექსის წარმოდგენას და ლექციის წაიკითხავს ფიქრობს სხვადასხვა დაბა-ქალაქში.

➤ **შურ. თეატრი და ცხოვრება** ამაღლების სამკითხველს გაუწერა ნინო ყაჭვიშვილისამ.

➤ **ერთ ღიშორა გზაითი „ქაშრი სიტყვა“** ქართულად მამადიანთა შესახებ გამოვა საკვირაოდ 15 ათასამდე ცალად ქართულად, 6,000 რუსულად.

➤ **ხარჭვის კლუბის** წევრთა კრება ამ მოკლე ხანში შესდგება.

➤ **საზურათლოს თეატრის** წრემ ახალი გამოგება აირჩია.

➤ **ხილოანთა კლუბში** ოთხშაბათს, 22 ივლისს, თ. ქართ. მომღერალთა გუნდი მ. კავსაძის ლიტერატობით გამართავს კონცერტს ორ განყოფილებად.

➤ **სოფ. ძარაღში** მსახ. თბი ავ. ფრანგიშვილი ამ მოკლე ხანში წა მოადგენს პიეს ს ლუკის ქალი გულჯავახი“.

➤ **ქართული სიმღერები გარამოვლის ფიციბთაზე** ამურის საზ-ის თხოვნით დაამღერა ვანო სარაჯიშვილმა. გადაღებული: ირაკლის არია“, „ახ მთვარე, მთვარე!“ არაყიშვილის, „ურმული“, მისივე, „ბუნდივან გულს“, მის., „მარი“, „კმეწინეთა ხელმწიფე“ კარაგაიშვილის და „გენაცვალე“ (მეორედ), ჰან რარად მიუღია 1200 მან—დღე. „და-ქანს“-ს **ბუნდოვანი სურათით** წაღვერში წაიკითხავს სცენის მოყვ. გ ჯაბაური.

➤ **სამაგალითო მოქმედი** ბლაღოჩინ ექვთიმე კალანდარიშვილი, რომელიც თითქმის 50 წ მსახურებდა ნიგოთის სოფოკლეტაში (გურიაში), გასულ კვირას თბილისში მიადარეს მიწას. იგი ცნობილი იყო ვითარცა სასწო. კაცთ მოყვანი, დიდი მორწმუნე, მაგრამ ამავე დროს სხვისი რწმენის ხელისშემწყობი—სარწმუნოებამან შეწინა გაკინოსოა“, ახალი თაობის მოკირანხელე, სოფლის კულტურულად წინსვლის ხელისშემწყობი (მისი ქალიშვილები მონაწილეობდნენ სასოფლო წარმოდგენებში და ამას არა თუ უშლიდა—ხელს უმართავდა კიდეს), ღარიბ-გაპირვებულთა შემწე და მრევლის ყოველმხრივ გამტანი. დაკრძალვას დაესწრენ სოფლიდან ჩამოსულნიც-კი.

➤ **ქართველი მამადიანი პიიარ გეო აბაშიძე** ბექდავს წიგნს აქარლებს შესახებ. წიგნში მოთავსდება ყველა ის წერილი, რომელიც ომის შემდეგ ქართულ ჟურნალ-გაზეთებში დაიბეჭდა. წიგნის დარიგებას უფასოდ ფიქრობს.

➤ **ჰშირილაში** სათეატრო თანხის გასაძლიერებლად 25 ივლისს, სეირნობის გამართვას ფიქრობენ.

წარილი რედაქციის მიმართ

ბ-ნო რ-ო! უმორჩილესად გთხოვთ ეს სამი მანათი გადასცეთ თეატრის ფონდ მიწილ სიმინის ქის კიკნაძის გარდაცვალების გამო გვირგვინის საზაბრკაშიც **აბრკაშიც აღსანაშვილისა**

ბ. რედაქტორო, იას.კრესელეიძეს ჩემი წიგნების ფულში, 280 მანათში, მე დავჯერებ 40 მ. ეს ცნობა მერე მანვე თქვენს გაზეთში გამოაცხადა და ისიც სთქვა, რომ ეს ფული მაისის გასაღმდის უნდა ჩავაბაროვო. ავტრ ივლისიც გადასი და მე კი ვერც არაფერი მიმიღია მისგან.

ახალი გამოცემა

უველნათვის საჭირო, და სასარგებლო წიგნი

უცხო სიტყვათა სრული ლექსიკონი

ანუ ქართულს ენაში შემოსულ უცხო სიტყვათა ახსნა-განმარტება

შედგენილი იოსებ იმედაშვილის მიერ

მეორედ შეესებულ-შესწორებული (პირველ გამოცემაზე ბევრად აზრიდებული) წიგნში ახსნილ-განმარტებულია სამოც ათასამდე (60000), უცხო ენათაგან (ფრანგულს, ინგლისურს, ლათინურს და სხ.) შემოსული, სიტყვა და ანდაზა. წიგნი შეიცავს ათას ექვსას სვეტამდე, მოზრდილი ზომისაა, აწყობილი იქნება ახალი კორპუსის მთავრული და ჩვეულებრივი ასოთი, ჩასმული ინგლისურ საუკეთესო კალენკორის ყდაში, მოთქოვილ-მოვარაყებულ ასო არშიებით შემკული. ვინც ისურვებს, წიგნზე დაიბეჭდება მისი სახელგვარის პირველი ასოები.

ხელისმომწერთათვის გაგზავნით ღირს ორი (2) მანათი (ფულის გადახდა შელავათითაც შეიძლება: ხელის მოწერის დროს 1 მან., დანარჩენი—წიგნის გამოსვლის ყამს).

ხელის მოწერა მიიღება: ქუთ. „თეატრი და ცხოვრების“ რედაქციაში „სოროპანი“-ს სტამბაში). ფოსტით: Тифлисъ, Ред. „Театри да Цховреба“ Юс. Имедашвили.

შედიხადი
მსაგამი

მიიღება 1915 წ. ნახევარი
წლის ხელმოწერა
ყოველკვირეულ სათეატრო, სალიტერატურო, სახელოვნო და საზოგადოებრივ ქურნალ

ეუმორისტულ განყოფილებით და შარუებით
ყოველგვარ ჯგუფრ-დასურ მიმართულების ვარეშვა.

ყოველ ნომერში დაიბეჭდება სარტერტუარო პიესა.

შ ა ს ი: წლით 5 მან., ნახევარი წლით 3 მან., 1თვ. 40 თითო ნომერი 10 კაპ.

ხელმოწერა მიიღება: რედაქციაში („სოროპანი“-ს სტამბაში) დილით 9—2 ს. მიიღება განცხადებანი ქურნალში დასაბეჭდათ. განცხადების ფასი: ორიგებით, ფული და ყოველგვარი მასალა უნდა გამოიგზავნოს იოს. იმედაშვილის სახელზე.

Тифлисъ, Ред. „Театри да Цховреба“ Юсифу Имедашвили

რედაქტორ-გამომცემელი ანნა იმედაშვილისა

